

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากการรวบรวมข้อมูล ประมวลผล วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักรท้องถิ่นในเขตพื้นที่สูงชาติพันธุ์ลาหู่ภาคเหนือ สังกัดสภาคริสตจักรในประเทศไทย มีข้อสรุปผลจากการวิจัยและข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเกี่ยวกับชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักรท้องถิ่นชาติพันธุ์ลาหู่กลุ่มเป้าหมาย ในภาคเหนือตอนบน สังกัดคริสตจักรภาคที่ 18 แห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วย 3 คริสตจักรที่มีขนาดแตกต่างกันคือ คริสตจักรบ้านกลาง ซึ่งเป็นคริสตจักรขนาดใหญ่, คริสตจักรห้วยป่าเป้า เป็นคริสตจักรขนาดกลาง และคริสตจักรตาดน้อย ซึ่งเป็นคริสตจักรขนาดเล็ก โดยมีจุดประสงค์การศึกษาวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักรท้องถิ่นชาติพันธุ์ลาหู่ฯ บนรากฐานหลักเชื่อหลักคิชของพระคริสต์ธรรมคัมภีร์ และ คริสต์ศาสนศาสตร์
2. เพื่อศึกษาชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักรท้องถิ่นชาติพันธุ์ลาหู่ฯ ในพื้นที่เป้าหมายตามวัฒนธรรม และสภาพที่เป็นจริงที่ได้ผลกระทบจากกระแสสังคมด้านต่างๆ ในปัจจุบัน
3. เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นจากชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักรท้องถิ่นชาติพันธุ์ลาหู่ฯ ในพื้นที่เป้าหมาย
4. เพื่อศึกษาแนวทางปรับปรุงประสิทธิภาพของชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักรท้องถิ่นชาติพันธุ์ลาหู่ฯ ในพื้นที่เป้าหมายบนรากฐานของพระคัมภีร์และหลักการทางคริสต์ศาสนศาสตร์

1. สภาพชีวิตคริสตจักรและสิ่งท้าทาย

จากการศึกษาวิจัยถึงชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักรลาหู่ในพื้นที่เป้าหมายทั้งสามแห่ง โดยภาพรวมแล้วทั้ง 3 คริสตจักรเป็นชุมชนของผู้ที่มีความเชื่อศรัทธาในพระเยซูคริสต์ และให้ความสำคัญในการนมัสการพระเจ้าร่วมกันในวันอาทิตย์ เป็นชุมชนที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดเอาใจใส่เกื้อกูลกันในกลุ่มผู้เชื่อที่มาร่วมนมัสการพระเจ้าและร่วมกิจกรรมในคริสตจักร เป็นชุมชนที่มีความต้องการและตั้งใจที่จะเรียนรู้ถึงพระวาระของพระเจ้าเพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์ แนวทาง หรือรากฐานในการดำเนินชีวิต แต่ขาดกระบวนการบ่มเพาะฟูมฟักและเสริมสร้างชีวิตแบบสาวกของพระเยซูคริสต์ ดังนั้น จึงมีความอ่อนแอในด้านการสำแดงชีวิตคริสเตียนในชีวิตประจำวัน มีความจำกัดในการสำแดงความรักของพระเยซูคริสต์ในที่ทำงานและในสังคมชุมชน เป็นชุมชนที่รู้ว่ามีความจำเป็นที่และยอมรับผิดชอบในการประกาศพระกิตติคุณ ตามพระบัญชาของพระเยซูคริสต์ แต่ไม่สามารถที่จะทำให้เป็นจริงอย่างเป็นรูปธรรม

ในอีกด้านหนึ่ง คริสตจักรในพื้นที่เป้าหมายถูกการแทรกแซงและครอบงำจากอิทธิพลของกระแสสังคมทันสมัย เงินนิยมหรือทุนนิยม บริโภคนิยม ตลอดจนอิทธิพลของสารเสพติด ทั้งเหล้า บุหรี่ และยาเสพติด ซึ่งสมาชิกที่ถูกอิทธิพลเหล่านี้ครอบงำแล้วจะแยกตัวออกจากชุมชนคริสตจักรโดยปริยาย

นอกจากนั้นแล้วสื่อสารบนเทีงทางโทรทัศน์ ความสะดวกสบายของการมียานพาหนะเช่นรถจักรยานยนต์ ก็เป็นสิ่งที่ทำให้สมาชิกส่วนหนึ่งขาดการมาร่วมนมัสการพระเจ้าในวันอาทิตย์แม้จะมีกรนมัสการพระเจ้าหลายรอบก็ตาม

อีกทั้งได้รับผลกระทบจากการที่สมาชิกหนุ่มสาวที่เข้ามาศึกษาต่อในเมืองและวัยแรงงานต้องอพยพเข้าเมืองเพื่อขายแรงงาน ทั้งนี้เพราะความจำกัดของพื้นที่ทำกิน เนื่องจากเป็นเขตอุทยานและป่าสงวน ไม่สามารถขยายพื้นที่ทำกินตามที่ทำเป็นและต้องการ สร้างผลกระทบให้มีผู้ที่มานมัสการพระเจ้าในวันอาทิตย์เป็นสมาชิกผู้สูงอายุเกินกว่าครึ่งหนึ่งของผู้มาร่วมนมัสการพระเจ้า และคริสตจักรทั้งสามขนาดมีผู้มาร่วมนมัสการพระเจ้าในวันอาทิตย์ไม่ถึงครึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

น่าสังเกตว่า ปัจจุบันคริสตจักรชนเผ่าในพื้นที่ที่มีจำนวนผู้มาร่วมนมัสการที่เป็นผู้สูงอายุมากเกินครึ่ง ในขณะที่โปรแกรมและการขับเคลื่อนพันธกิจที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุและการหนุนเสริมผู้สูงอายุกลับมิได้มีการพิจารณา เพื่อพัฒนาและตอบสนองต่อผู้สูงอายุที่มานมัสการพระเจ้าในวันอาทิตย์

ผลกระทบต่อชีวิตคริสตจักรท้องถิ่นในภาคที่ 18 จากความขัดแย้งด้าน “การเมืองคริสตจักร” ภายในภาค กล่าวคือมีการแก่งแย่งกันขึ้นมีอำนาจในการเป็นเจ้าหน้าที่ภาค ส่งผลให้เกิดการแตกแยกในคริสตจักรท้องถิ่น

2. กระบวนการการขับเคลื่อนพันธกิจของคริสตจักรและสิ่งท้าทาย

การขับเคลื่อนพันธกิจคริสตจักรเป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงและสร้างผลกระทบต่อเนื่องกันและกันเกี่ยวกับการขับเคลื่อนพันธกิจด้านต่างๆ ในการสรุปผลการวิจัยนี้จะวิเคราะห์และสังเคราะห์การทำพันธกิจอย่างเป็นกระบวนการ ที่ชี้ถึงผลกระทบทั้งด้านบวกและลบที่เกิดขึ้น โดยผู้วิจัยจะเริ่มพิจารณาถึงการขับเคลื่อนพันธกิจเป็นกระบวนการดังนี้

2.1 การบ่มเพาะฟูมฟัก และการเสริมสร้างชีวิตการเป็นสาวกของพระเยซูคริสต์

- 1) ผ่านการนมัสการพระเจ้าร่วมกัน ในชุมชนคริสตจักร
- 2) ผ่านการเรียนรู้และการใช้พระวจนะของพระเจ้าในการดำเนินชีวิตตลอดจนการตัดสินใจ และการเผชิญหน้ากับความสูงทุกข์ที่พบในชีวิตประจำวัน
- 3) ผ่านกระบวนการเสริมสร้างให้สมาชิกให้มีโอกาสในการใกล้ชิดติดสนิทกับพระเจ้าในทุกวันด้วยการอธิษฐานและการศึกษาพระวจนะเป็นการส่วนตัว

2.2 การเสริมสร้างชุมชนสามัคคีธรรม ที่เกี่ยวเนื่อง เอาใส่กันและกัน

2.3 การขับเคลื่อนการมีชีวิตที่สำแดงความรักเมตตาของพระเยซูคริสต์ในสังคมชุมชน

2.4 การขับเคลื่อนพันธกิจการประกาศพระกิตติคุณของพระเยซูคริสต์

2.1 การบ่มเพาะฟูมฟัก และการเสริมสร้างชีวิตการเป็นสาวกของพระเยซูคริสต์

จากผลการวิจัยได้พบแล้วว่า ทั้งคณะธรรมกิจและสมาชิกคริสตจักรต่างเห็นตนเองชัดเจนว่า คริสตจักรของตนอ่อนแอในด้านการบ่มเพาะฟูมฟัก และการเสริมสร้างชีวิตที่เป็นสาวกของพระเยซูคริสต์ ทั้งนี้ การวางรากฐานชีวิตคริสเตียนของสมาชิกโดยชุมชนคริสตจักรพื้นที่เป้าหมายมีจุดอ่อนและความจำกัดดังนี้

1) การนมัสการพระเจ้าในชุมชนคริสตจักร

ผลการวิจัยในพื้นที่เป้าหมายชี้ชัดว่า สมาชิกส่วนใหญ่มาร่วมนมัสการพระเจ้าเพื่อเป็นการประกอบศาสนพิธีมากกว่าเป็นการบ่มเพาะความเชื่อศรัทธาของผู้มาร่วมนมัสการให้เติบโต เข้มแข็ง และเกิดผลในชีวิต และในระยะหลังมีสมาชิกส่วนหนึ่งเห็นคุณค่าของการนมัสการพระเจ้าน้อยกว่า การชมรายการโทรทัศน์ที่เขาชอบ

ผู้วิจัยขอตั้งข้อสังเกตว่า ศิษยาภิบาลควรเตรียมและจัดการนมัสการอย่างเต็มที่ที่ผู้เข้าร่วมนมัสการจะได้มีโอกาสสัมผัสความรักเมตตาของพระเจ้า ที่ตนจะสามารถขอบพระคุณพระเจ้าในสิ่งดีที่ผ่านๆ มา มีโอกาสทูลขอต่อพระเจ้าเมื่อมีความทุกข์และปัญหาในชีวิต มีโอกาสที่เขาจะทูลขอการยกโทษจากพระองค์เมื่อสำนึกตนว่าได้กระทำความผิด ทำอย่างไรที่จะจัดการนมัสการให้ผู้เข้าร่วมนมัสการมีโอกาสที่มีส่วนร่วมในการนมัสการพระเจ้าอย่างสูง มากกว่าเป็นเพียง “ผู้ร่วม” นมัสการพระเจ้าเท่านั้น

สมาชิกต้องการที่จะนมัสการพระเจ้าและออกจากคริสตจักรไปด้วยกำลังในชีวิต ความหวัง และมั่นใจในการดำเนินชีวิตในสัปดาห์ข้างหน้าด้วยรู้ว่าพระเจ้าทรงอยู่เคียงข้าง และที่สำคัญคือเขารู้ว่าตนจะดำเนินชีวิตคริสเตียนอย่างไร

2) การเรียนรู้และการใช้พระวจนะในการดำเนินชีวิตประจำวัน และการใช้พระวจนะในการตัดสินใจในประเด็นต่างๆ ในชีวิต

จากผลการวิจัย ชี้ให้เห็นว่า คริสตจักรอ่อนด้อยในบ่มเพาะผู้ฝึกชีวิตคริสเตียนด้วยการเรียนการสอนพระวจนะของพระเจ้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีความล้มเหลวในการจัดชั้นเรียนพระวจนะของพระเจ้าในคริสตจักรขนาดใหญ่และกลาง ยกเว้นคริสตจักรตาดน้อยที่สมาชิกบอกว่าได้รับประโยชน์จากการเรียนพระวจนะของพระเจ้าโดยการสอนของศิษยาภิบาล และพระวจนะมีส่วนในการดำเนินชีวิตของตน

จากบทเรียนของคริสตจักรตาดน้อยชี้ชัดว่า การเรียนพระคัมภีร์ที่สมาชิกคริสตจักรต้องการ และเห็นคุณค่าคือ การเรียนพระวจนะที่สามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน มิใช่เรียนเพื่อรู้หรือเรียนเพื่อจำ ดังนั้น การเรียนพระคัมภีร์แบบนี้ผู้เรียนแต่ละคนจะต้องมีโอกาสมีส่วนร่วมอย่างสูงในการเรียน ด้วยการแบ่งปันความคิด ประสบการณ์ ความคับข้องใจ ความต้องการ หรือความคาดหวังในชีวิต และในชั้นเรียนสามารถบ่งชี้ถึงแนวทางที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตที่สอดคล้องเหมาะสมกับบริบท

ที่คริสตจักรตาดน้อย มีหลายกลุ่มที่เรียนรู้พระวจนะเพื่อชีวิตก็เพราะ ภรรยาของศิษยาภิบาล ได้เข้ามาช่วยในการสอนด้วย ทั้งนี้เพราะทั้งสามีภรรยาศิษยาภิบาลทั้งคู่จบจากพระคริสต์ธรรม เนื่องจาก ชุมชนสมาชิกคริสตจักรตาดไม่ยอมรับให้ฆราวาสเป็นผู้สอนพระวจนะของพระเจ้า แม้คนนั้นจะผ่านการอบรมการสอนพระคัมภีร์ไปแล้วก็ตาม เขาจะยอมรับแต่คนที่จบพระคริสต์ธรรม เท่านั้นเป็นผู้สอนพระวจนะ

ต้องยอมรับว่า มีความจำเป็นที่จะต้องฝึกฝนอบรมศิษยาภิบาลให้มีทักษะในการเรียนการสอนพระวจนะแบบกลุ่มเล็ก หรือแบบเจาะลึกลงในชีวิตจริง มีความรู้ทักษะที่จะตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นความคิดของสมาชิก และกระตุ้นเปิดโอกาสให้สมาชิกกล้าที่จะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของตนเองในกลุ่มเรียน นอกจากนั้นแล้ว ผู้สอนจะต้องติดตามการนำพระวจนะที่เรียนไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน เพื่อเสริมหนุนให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ชีวิตที่ดำเนินตามพระวจนะและการทรงนำของพระเจ้า

นอกจากนั้นแล้วควรมีการผลิตบทเรียนพระคัมภีร์ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ของพี่น้องในคริสตจักรตาด พร้อมทั้งประเด็นคำถามเพื่อการค้นหาและการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ โดยผลิตออกมาเป็นบทเรียนภาษาตาดที่ศิษยาภิบาลส่วนใหญ่ของคริสตจักรตาดสามารถนำไปใช้ในการบ่มเพาะพุ่มผักชีวิตจิตวิญญาณของสมาชิก

ในประเด็นเกี่ยวกับผู้สอนพระคัมภีร์ในคริสตจักรท้องถิ่น หน่วยงานศิษยาภิบาล สภาคริสตจักรฯ และคริสตจักรภาคที่ 18 ร่วมกับสถาบันคริสต์ศาสนศาสตร์ศึกษา แสวงหาแนวทางในการพัฒนาผู้ปกครองคริสตจักรบางท่านมีศักยภาพที่จะรับการพัฒนาในการนำกลุ่มศึกษาพระคัมภีร์ เข้ารับการอบรมในสถาบันคริสต์ศาสนศาสตร์ศึกษาในระดับประกาศนียบัตร เพื่อกลับมาเป็นทีมอภิบาลในคริสตจักรของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการบ่มเพาะ พุ่มผัก ชีวิตสมาชิกให้เป็นสาวกของพระคริสต์

3) การเสริมสร้างสมาชิกให้มีชีวิตประจำวันที่ดีสนิทกับพระเจ้า ด้วยการอธิษฐาน และศึกษาพระวจนะเป็นการส่วนตัว ในการเสริมสร้างประการนี้เชื่อมโยงเกี่ยวข้องกับ การศึกษาพระวจนะของพระเจ้าในกลุ่มเล็ก และเชิญชวน แนะนำสมาชิกให้รู้วิถีในการนมัสการพระเจ้าแต่ละวันเป็นการส่วนตัว สอนและฝึกหัดการอธิษฐาน ให้การอธิษฐานเชื่อมโยงกับชีวิตของตนในแต่ละวัน ทั้งเป้าหมายในชีวิต กิจการงานที่ทำ ความสัมพันธ์ในครอบครัว เศรษฐกิจความอยู่รอด และการห่วงใยเอาใจใส่ต่อชีวิตทั้งคนในครอบครัว แลเพื่อนบ้านใกล้ซิด

กระบวนการนี้สามารถช่วยให้สมาชิกในกลุ่มเล็กมีข้อพระคัมภีร์ที่จะใช้อ่านใคร่ครวญและศึกษาในแต่ละวัน และมีประเด็นในการใคร่ครวญเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน ประเด็นในการอธิษฐาน และให้บันทึกไว้ว่ามีอะไรเกิดขึ้นบ้างเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ที่อธิษฐานกับพระเจ้า เพื่อจะให้นำมาแบ่งปันกับเพื่อนสมาชิกในกลุ่มเล็กเมื่อมีกรศึกษาพระคัมภีร์ร่วมกัน

คริสตจักรภาคที่ 18 ร่วมกับหน่วยงานศิษยาภิบาล หรือ คริสเตียนศึกษา สามารถที่จะจัดเตรียมคู่มือในการเข้าเฝ้าพระเจ้าทุกวันเพื่อใช้ในการนี้ อาจจะทำเป็นเล่มละ 3 เดือน ปีละ 4 เล่ม เป็นต้น และถ้าจำเป็นอาจจะจัดพิมพ์เป็นภาษาลาหู่ หรือทำเป็น ซีดี โดยทีมงานศิษยาภิบาลของภาค เพื่อสำหรับผู้ที่ไม่สะดวกในการอ่านภาษาลาหู่ และ ผู้สูงอายุ

2.2 การเสริมสร้างชุมชนสามัคคีธรรม ที่เกี่ยวเนื่องเอาใส่กันและกัน

สำหรับสมาชิกที่มานมัสการพระเจ้าเป็นประจำวันอาทิตย์ ย่อมรู้จักกันและจะสนิทสนมในระดับหนึ่ง และมีการช่วยเหลือกันและกันในชีวิตด้านสุขภาพ และ เศรษฐกิจ แต่จากการวิจัยพบว่า ปัจจุบันนี้สมาชิกคริสตจักรมากกว่าครึ่งหนึ่งที่ไม่ได้มาร่วมนมัสการพระเจ้าในวันอาทิตย์ ซึ่งสมาชิกในกลุ่มนี้ประกอบด้วยสมาชิกที่ต้องทำมาหากินในวันอาทิตย์จึงไม่ได้มาร่วมนมัสการพระเจ้า, กลุ่มที่สองคือกลุ่มที่เสพติดแอลกอฮอล์ หรือ ยาบ้า กลุ่มนี้ไม่มาคริสตจักรเพราะหลีกเลี่ยงที่จะถูกมองว่าเป็น “คนบาป” หรือ ประพฤติผิดในความเชื่อคริสเตียน, กลุ่มที่สามคือกลุ่มที่หาความบันเทิงจากโทรทัศน์ หรือ เข้าเมื่อเพื่อจับจ่ายใช้สอย กลุ่มสุดท้ายคือ ผู้สูงอายุที่ “ติดเตียง” และ “ติดบ้าน” ที่ไม่สามารถที่จะมาคริสตจักรด้วยตนเอง

ศิษยาภิบาลควรจัดให้มีทีมอภิบาลในคริสตจักรของตน เพื่อจะร่วมในการทำพันธกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ปกครองในคริสตจักร และสมาชิกที่มีใจรับใช้พระเจ้าในการเสริมสร้างสามัคคีธรรมในคริสตจักร เพื่อที่ร่วมกับรวบรวมข้อมูลกลุ่มสมาชิกที่ไม่ได้มาร่วมชีวิตในคริสตจักร และวางแผนในการเข้าถึงสมาชิกกลุ่มต่างๆดังกล่าว

หน่วยงานในสภาคริสตจักร คริสตจักรภาคที่ 18 ร่วมกับสถาบันคริสต์ศาสนศาสตร์ และ ชมรมผู้ปกครองคริสตจักรร่วมกันกำหนดหลักสูตรและจัดการอบรมผู้ปกครองคริสตจักรท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างทีมผู้อภิบาลขึ้นในคริสตจักรท้องถิ่น โดยได้รับประกาศนียบัตรจากสถาบันคริสต์ศาสนศาสตร์ เพื่อสร้างการยอมรับของสมาชิกต่อทีมผู้อภิบาลของคริสตจักรดังกล่าว

2.3 การขับเคลื่อนการมีชีวิตที่สำแดงความรักเมตตาของพระเยซูคริสต์ในสังคมชุมชน

ตามที่กล่าวข้างต้นแล้วว่า คริสตจักรของชนเผ่าลาหู่ในพื้นที่เป้าหมายได้รับอิทธิพลของสังคมแบบทุนนิยม หรือ เงินนิยม, บริโภคนิยม และกำลังกลายเป็นสังคมที่เป็นปัจเจกนิยม ซึ่งเห็นได้จากการแตกแยกขัดแย้งของสมาชิกในคริสตจักรเพราะการแก่งแย่งที่ทำกินที่มีจำกัด ดังนั้น การสำแดงความรักเมตตาของพระคริสต์ในคริสตจักรเองก็กำลังเป็นปัญหา และแม้แต่สมาชิกคริสตจักรก็มีบางกลุ่มที่มีได้มีชีวิตที่เป็นแบบอย่างที่ดี จากการวิจัยสมาชิกคริสตจักรในพื้นที่เป้าหมายต่างยืนยันว่าสมาชิกคริสตจักรมิได้เป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิต นอกจากนี้ไม่ได้สำแดงความรักของพระคริสต์ในสังคมชุมชนแล้ว ยังเป็นต้นเหตุอุปสรรคขัดขวางการประกาศข่าวประเสริฐของพระเยซูคริสต์อีกด้วย

คณะวิจัยเห็นว่า สาเหตุประการหนึ่งที่สมาชิกคริสตจักรมิได้สำแดงความรักของพระคริสต์ในชีวิตประจำวันในสังคมก็เพราะคริสตจักรขาดการบ่มเพาะผู้มั่งคั่งชีวิตที่เป็นสาวกของพระเยซูคริสต์ และเพราะสังคมคริสตจักรชนเผ่าลาหู่ในพื้นที่เป้าหมายกำลังเคลื่อนตัวสู่การเป็นชุมชนที่เป็นปัจเจก ดังนั้น จึงคิดถึงแต่ตนเองเป็นหลัก อีกทั้งในระดับคริสตจักรภาคเกิดการแก่งแย่งอำนาจและผลประโยชน์จากการได้เป็นเจ้าของที่คริสตจักรภาคจนก่อให้เกิดความแตกแยกในคริสตจักรภาคอย่างเห็นได้ชัด ตัวอย่างเช่นนี้กลายเป็นเชื้อร้ายที่แพร่กระจายเป็นแบบอย่างในคริสตจักรท้องถิ่นภาคที่ 18 หลายแห่ง ทั้งนี้ก็ต้องยอมรับด้วยว่า คริสตจักรภาคที่ 18 ส่วนหนึ่งก็ลอกเลียนแบบจาก “การเมืองน้ำเน่า” ที่ทำในระดับการช่วงชิงการเป็นเจ้าหน้าที่สภาคริสตจักรเช่นกัน

ประการสำคัญคือสภาคริสตจักรฯจะต้องไม่ทำตัวเป็นแบบอย่างในการช่วงชิงอำนาจและตำแหน่งเจ้าหน้าที่สภาคริสตจักรฯตามแบบระบบการเมืองสกปรกในระดับชาติ แต่ให้กลับใจมาเลียนแบบของพระเยซูคริสต์ที่ได้วางเป็นแบบอย่างชีวิตที่ชัดเจนแล้วนั้น

2.4 การขับเคลื่อนพันธกิจการประกาศพระกิตติคุณของพระเยซูคริสต์

จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า วิธีคิดเรื่องการประกาศพระกิตติคุณในปัจจุบันของคริสตจักรลาหู่ในพื้นที่เป้าหมายทั้งสามแห่งพบว่า ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปลอกเลียนแบบการประกาศแบบการส่งมิชชันนารีของประเทศตะวันตก กล่าวคือให้มีการประกาศพระกิตติคุณของพระเยซูคริสต์โดยให้สมาชิกช่วยกันถวายทรัพย์เพื่อจ้างผู้ประกาศไปประกาศในพื้นที่คนลาหู่ฝั่งประเทศพม่า ทั้งนี้โดยให้เหตุผลว่าสมาชิกแต่ละครอบครัวไม่มีเวลาออกไปประกาศพระกิตติคุณเพราะติดการทำมาหากิน อีกประการหนึ่งได้อ้างว่าเป็นการทำตามแบบของมิชชันนารีตะวันตกก็ทำเช่นนี้

จากการพูดคุยกันในกลุ่มสนทนาพบว่า เป็นการยากที่จะประกาศพระกิตติคุณในพื้นที่ชุมชนที่คริสตจักรตั้งอยู่ เนื่องจากสมาชิกส่วนหนึ่งมีแนวทางการดำเนินชีวิตที่แย้งกับพระกิตติคุณ ข่อมเป็นการยากที่จะประกาศ และส่วนใหญ่จะบอกว่าไม่รู้จะประกาศเช่นไรดี

ประการต่อมาเนื่องจากกระบวนการบ่มเพาะพุ่มผักชีวิตที่เป็นสาวกของพระเยซูคริสต์ ดังนั้นจึงมิได้มีชีวิตที่สำแดงความรักของพระเยซูคริสต์ต่อคนในสังคมชุมชน ที่เป็นจุดเริ่มต้นการประกาศที่สำคัญ อีกทั้งเมื่อมิได้รับการวางรากฐานพระวจนะของพระเจ้า และความเชื่อที่มารากฐานเข้มแข็งมั่นคง ดังนั้น สมาชิกจะบอกว่าไม่รู้ว่าจะประกาศอะไร ประกาศอย่างไร กลัวประกาศผิด กลัวว่าเพื่อนบ้านถามแล้วตนเองตอบไม่ได้ได้ และมักไปสรุปเป็นเพียงว่า “ไม่รู้จะประกาศอย่างไร”

การอบรมเนื้อหาพระกิตติคุณ และ วิธีการประกาศอาจจะมีใช้จุดเริ่มต้นที่สำคัญที่สุด แต่จุดเริ่มต้นที่สำคัญที่สุดคือการสำแดงชีวิตที่มีพระเยซูคริสต์ ซึ่งสภาคริสตจักรฯ คริสตจักรภาคที่ 18 และคริสตจักรท้องถิ่นลาหู่ภาค 18 จะต้องเอาจริงเอาจังกับพันธกิจในการบ่มเพาะพุ่มผักชีวิตที่เป็นสาวกของพระเยซูคริสต์เป็นก้าวเริ่มต้นที่สำคัญ จากนั้น จึงเน้นและให้ความสำคัญกับการให้สมาชิกคริสตจักรแต่ละท่านมีชีวิตที่สำแดงพระคริสต์ และมีชีวิตที่ประกาศถึงพระกิตติคุณของพระองค์

5.2 บทสรุปข้อเสนอ

จากการสรุปผลวิจัยข้างต้น และพร้อมแนวทางออกบางประการที่ได้จากกลุ่มเป้าหมายของการวิจัย และข้อเสนอแนะในแต่ละเรื่องของผู้วิจัย จึงขอสรุปข้อเสนอแนะดังนี้

5.2.1 ข้อเสนอต่อสภาคริสตจักรในประเทศไทย

ให้สภาคริสตจักรมีนโยบายหลักในการเสริมสร้างกระบวนการบ่มเพาะ พุ่มผัก ในการเสริมสร้างชีวิตสมาชิกคริสตจักรท้องถิ่นให้เป็นสาวกของพระเยซูคริสต์ และกำหนดหน่วยงานของสภาคริสตจักรที่ต้องรับผิดชอบพันธกิจนี้อย่างชัดเจน ทั้งในด้านการพัฒนาผู้นำในด้านนี้และผลิตเครื่องมือเพื่อส่งเสริมพันธกิจการบ่มเพาะ พุ่มผัก ชีวิตที่เป็นสาวกของพระเยซูคริสต์ในคริสตจักรท้องถิ่น และให้มีกระบวนการติดตามผลอย่างเป็นระบบ

โดยสภาคริสตจักรฯ ร่วมกับคริสตจักรภาค และสถาบันคริสต์ศาสนศาสตร์ศึกษาจัดทำหลักสูตรพัฒนาผู้ปกครองคริสตจักรภาคที่ 18 ให้มีความรู้ ทักษะ และความสามารถในการทำงานเป็นทีมอภิบาลร่วมกับศิษยาภิบาลในคริสตจักร และให้มีการสื่อสารทั้งในภาษาไทยและภาษาลาหู่

ให้การเลือกตั้งเจ้าหน้าที่สภาคริสตจักรในประเทศไทยเลิกใช้ระบบ “การเมือง” ที่แบ่งพรรคแบ่งพวก ซึ่งเรียนแบบจาก “การเล่นการเมือง” ระดับชาติ เพราะเป็นโรคร้ายที่แผ่ขยายความแตกแยกลงทั้งในระดับคริสตจักรภาค 18 และคริสตจักรท้องถิ่น

5.2.2 ข้อเสนอต่อคริสตจักรภาคที่ 18

ให้เจ้าหน้าที่คริสตจักรภาคที่ 18 มีความชัดเจนในเรื่องชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักรท้องถิ่น และให้ถือว่าความเอาใจใส่ถึงชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักรท้องถิ่นเป็นภารกิจระดับแรกๆ ภารกิจสำคัญคือการเสริมสร้างและหนุนเสริมคริสตจักรท้องถิ่นในการบ่มเพาะผู้เชื่อที่เปี่ยมไปด้วยพระเยซูคริสต์ หนุนเสริมให้เกิดสามัคคีธรรมในแต่ละคริสตจักรท้องถิ่น สมาชิกคริสตจักรมีการสำแดงความรักแบบพระคริสต์ในชุมชนสังคม และสมาชิกคริสตจักรเอาใจใส่ต่อการประกาศเผยแผ่พระกิตติคุณของพระเยซูคริสต์

คริสตจักรภาคที่ 18 ร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ของสภาคริสตจักรฯ และ สถาบันคริสต์ศาสนศาสตร์ศึกษา ในการกำหนดหลักสูตรการพัฒนาผู้นำคริสตจักรท้องถิ่นในการเป็นทีมงานในการอภิบาลร่วมกับศิษยาภิบาล อีกทั้งทำหน้าที่ในการกระตุ้นให้คริสตจักรท้องถิ่นเห็นความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์ของอภิบาลของแต่ละคริสตจักร และส่งเสริมชักชวนให้บุคคลที่เหมาะสมเข้ารับการเสริมสร้างในหลักสูตรที่กำหนดขึ้น

คริสตจักรภาคสร้าง ความเข้าใจกับคริสตจักรท้องถิ่นในภาคที่ 18 เพื่อให้เห็นความสำคัญของผู้นำคริสตจักรท้องถิ่นภาค 18 ที่ผ่านหลักสูตรทีมงานอภิบาลคริสตจักร ให้เป็นผู้ที่มีความสามารถที่จะสอนพระวจนะในกลุ่มต่างๆ ในคริสตจักรได้ เพื่อคริสตจักรท้องถิ่นจะมีบุคลากรที่สอนพระวจนะของพระเจ้าเพิ่มขึ้นให้เพียงพอกับความจำเป็นของคริสตจักร

ให้คริสตจักรภาคที่ 18 เน้นนโยบายให้สมาชิกคริสตจักรท้องถิ่นภายในภาคให้มีการดำเนินชีวิตที่สำแดงถึงความรักเมตตาของพระคริสต์ แทนการดำเนินชีวิตตามอิทธิพลของทุน/เงินนิยม บริโภคนิยม และ บัณฑิตนิยม เพื่อจะเป็นก้าวเริ่มแรกที่สำคัญนำไปสู่การประกาศพระกิตติคุณของพระเยซูคริสต์ ผ่านการดำเนินชีวิตประจำวันของสมาชิกคริสตจักร

เลิกระบบการหาเสียงเลือกตั้งในภาคที่เลียนแบบจากสภาคริสตจักรฯ และ การเลือกตั้งระดับชาติ ที่มุ่งสัญญาณผลประโยชน์เพื่อจะได้คะแนนเสียงเลือกตั้ง ซึ่งทำให้เกิดความแตกแยกภายในคริสตจักรภาค

5.2.3 ข้อเสนอต่อสถาบันคริสต์ศาสนศาสตร์

ให้สถาบันคริสต์ศาสนศาสตร์ที่สังกัดภายใต้สภาคริสตจักรในประเทศไทยให้ความร่วมมืออย่างกระตือรือร้นในการกำหนดหลักสูตรเสริมสร้างผู้นำและทีมอภิบาลในคริสตจักรท้องถิ่นร่วมกับสภาคริสตจักร หน่วยงานต่างๆในสภาคริสตจักร และคริสตจักรภาคที่ 18 และเอื้ออำนวยให้การอบรมเป็นทั้งภาษาไทยและภาษาลาหู่ พร้อมทั้งให้ใช้บุคลากร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ของสถาบันเพื่อการเสริมสร้างผู้นำและทีมอภิบาลครั้งนี้

ให้สถาบันคริสต์ศาสนศาสตร์ศึกษาที่สังกัดสภาคริสตจักรในประเทศไทย เอาใจใส่และรวบรวมข้อมูลความเป็นไปของชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักร ผ่านแบบบันทึกการฝึกงานของนักศึกษาในพื้นที่ภาค 18 ผ่านงานวิจัยประเด็นต่างๆของคริสตจักรภาคที่ 18 เพื่อมีข้อมูลและความรู้ชีวิตและการทำพันธกิจของคริสตจักรที่เป็นปัจจุบัน เพื่อใช้ในการประกอบการสอนและเสริมสร้างผู้นำและทีมงานอภิบาลในคริสตจักรท้องถิ่นภาค 18 ต่อไป

5.2.4 ข้อเสนอต่อคริสตจักรท้องถิ่นในพื้นที่เป้าหมายการวิจัย

ขอชื่นชมคริสตจักรตาดน้อยที่ศิษยาภิบาลและภรรยาเอาใจใส่ต่อการวางรากฐานพระวงนะของพระเจ้าในชีวิตของสมาชิก จนสมาชิกได้ให้ข้อมูลผ่านการวิจัยว่า เขามีโอกาสได้ใช้พระวงนะในการตัดสินใจและใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน แต่คริสตจักรอีกสองแห่งยังต้องมีการเสริมสร้างและพัฒนากระบวนการบ่มเพาะ ฟูมฟัก และเสริมสร้างชีวิตสาวกพระเยซูคริสต์ในสมาชิกคริสตจักร

ให้คริสตจักรเอาใจใส่สมาชิกที่ไม่ได้ร่วมนมัสการพระเจ้าในวันอาทิตย์ ด้วยหลากหลายเหตุที่กล่าวมาแล้ว ด้วยการเยี่ยมเยียน เอาใจใส่เป็นการส่วนตัว เพื่อให้คนเหล่านี้สามารถมีสัมพันธธรรมร่วมกับสมาชิกคริสตจักรที่มาร่วมนมัสการพระเจ้าอยู่แล้ว

ให้คริสตจักรท้องถิ่นในพื้นที่เป้าหมายเน้นการดำเนินชีวิตประจำวันของสมาชิกคริสตจักรที่จะเป็นแบบอย่างและสำแดงถึงชีวิตที่เป็นความเมตตาของพระเยซูคริสต์ เพื่อที่จะนำไปสู่การประกาศพระกิตติคุณของพระเยซูคริสต์ผ่านการดำเนินชีวิตประจำวันของสมาชิก และ เป็นพยานชีวิตถึงการสถิตอยู่ด้วยของพระเยซูคริสต์ในชีวิตประจำวัน